

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Hoffrén-Mikkola, M., Kimpimäki, T. & Kuhalampi, K. 2020. Fume-
peli osana Seinäjoen yläkoulupilottia. Terveystieteitä 53 (6), 19.

MERJA HOFFRÉN-MIKKOLA

LitT, yliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja
terveysala

TERHI KIMPIMÄKI

TtM, terveydenhoitaja, projektkoordinaattori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Sosiaali- ja terveysala

KATRIINA KUHALAMPI

THM, lehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Sosiaali- ja terveysala

Fume-peli osana Seinäjoen yläkoulupilottia

Osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen terveyskeskuksen BaltCityPrevention-hankkeen (www.baltcityprevention.eu) yläkoulupilottia keväällä 2019 selvitettiin 7.-luokkalaisten minäpystyvyyttä kieltäytyä tupakkatuotteiden käytöstä. Lisäksi selvitettiin kahden viikon pituisen omaehtoisen Fume-terveyspelin pelaamisen vaikutuksia minäpystyvyyteen.

Oppilaat lasivat Fume-pelin omiin puhelimiinsa ja vastasivat alkukyselyihin terveystiedon tunnilla noin kaksi viikkoa ennen terveystarkastusta. Tämän jälkeen oppilaat pelasivat Fume-peliä omaehtoisesti vapaa-ajallaan. Terveystarkastuksessa terveydenhoitaja keskusteli oppilaiden kanssa pelin herättämistä ajatuksista hyödyntäen motivoivan haastattelun menetelmää. Lisäksi oppilaat täyttivät arviointikyselyn Fume-pelistä. Koko ryhmän terveystarkastusten jälkeen oppilaat vastasivat terveystiedon tunnilla loppukyselyihin.

Fume-terveyspelin pelaaminen ei saanut aikaan tilastollisesti merkitseviä muutoksia nuorten minäpystyvyydessä vastustaa tupakointia tai nuuskaamista. Nuuskatietoisuus sen sijaan lisääntyi hieman (alle viisi prosenttiyksikköä) ja myös minäpystyvyys raportoida laitonta tupakointia oli intervention jälkeen hieman korkeammalla tasolla ($p=0.19$, ns). Kahden viikon ajanjakso on lyhyt aika saada aikaan merkittäviä muutoksia, varsinkin kun nuorten minäpystyvyys vastustaa nikotiinituotteita oli jo lähtötilanteessa korkealla tasolla. Tulos on saman suuntainen Parisod ym. (2018) tutkimuksen kanssa, jossa kahden viikon Fume-interventio ei myöskään saanut aikaan merkittäviä muutoksia 10–13-vuotiaiden nuorten minäpystyvyydessä vastustaa tupakointia. Parisod ym. (2018) tutkimuksessa kuitenkin havaittiin, että nuorten tietämys tupakoinnista lisääntyi ja heidän asenteensa tupakointia kohtaan muuttui kielteisemmäksi.

FUMESTA ON OPITTU | Seinäjoella 23 prosenttia nuorista kertoi saaneensa Fume-pelistä tietoa ja 14 prosenttia tunnisti pelin opettavan päiheistä kieltäytymistä. Oppilaista 52 prosenttia piti Fumen pelaamisesta joko pal-

jon tai erittäin paljon. Toisaalta 41 prosenttia nuorista toivoi siihen lisää erilaisia minipelejä, tasoja tai aktiviteetteja ja 14,5 prosenttia pelin kehittämistä haastavammaksi.

7.-luokkalaisten ovat ikänsä puolesta Fume-terveyspelin vanhinta kohderyhmää. Hieman nuoremmilla mielenkiinto peliä kohtaan säilyisi todennäköisesti pidempään, eikä peli muuttuisi niin nopeasti liian helpoksi. Alakoulun viimeisten luokkien oppilaiden tupakka-

ja nuuskatietoisuuden voidaan olettaa olevan heikompi kuin 7.-luokkalaisten, joten heitä Fume-terveyspelin pelaaminen voisi opettaa enemmän. Huomattavaa kuitenkin on, että Seinäjoella suurin osa 7.-luokkalaista piti pelistä ja koki oppineensa siitä.

Lue lisää Seinäjoen yläkoulupilotista Terveydenhoitaja-lehdestä 2/2020.